Universitätsbibliothek Paderborn

Hyperaspistes Diatribae Aduersus Seruum Arbitrium Martini Lutheri

Erasmus, Desiderius

Coloniæ, 1526

VD16 E 3030

64 De duplici claritate scripture, & sp[irit]us iactatorib[us]

urn:nbn:de:hbz:466:1-34433

Visual Library

uoce nihil uulgatius aut receptius eſt. Scripturas
eſſe obſcuras & ambiguas, oportere ſpm̄ interp̄rē
ex ſede Ap̄lica Romæ petere, cū̄ nihil ꝑnicioſius di/
ci poſſit, q̄d hinc hoīes ip̄ij ſeſe ſupra ſcripturas ex/
tulerint, & ex ip̄a fecerint, q̄cq̄d collibitū̄ fuit donec
ꝓrſus ſcripturis cō̄culcatis, nihil niſi hoīm furioſo/
rum ſomnia & crederemus & doceremus. Breui/
ter non eſt humanum inuentum illa uox, ſed incre
dibili malitia ipſiuſmet principis omnium dæmo/
num in orbem miſſum uirus.

64 ¶ Nos ſic dicimus, duplici iudicio, ſpūs eē
explorādos ſeu ꝓbādos. Vno interiori, quo p̄ ſpm̄
ſanctū̄ uł donū̄ dei ſinglare, q̄libet ꝓ ſe, ſuaq; ſoli'
ſalute illuſtratus, certiſſime iudicat & diſcernit oīm
dogmata & ſenſus, de quo dicit̄. j. Coꝝ. j. Spūalis
oīa iudicat, & a nemine iudicat̄. Hæc ad fidē perti
nēt, & neceſſaria eſt cuilibet etiā priuato Chr̄iano.
Hanc ſuperius appellauimus interiorē claritatē ſcri
pturæ ſanctæ. Hoc forte uoluerūt, q̄ tibi rn̄derūt.
Oīa eē iudicio ſpūs decernēda. Sed hoc iudiciū̄, nul
li alteri ꝓdeſt, nec de hoc quęrit̄ in hac cauſa. Nec
ullus, credo, de illo dubitat, quin ſic ſe habeat. Ideo
alteꝝ ē iudiciū̄ externū̄, quo nō modo ꝓ nobiſip̄is,
ſed & ꝓ aliis & ꝓpter alioꝝ ſalutē, certiſſime iudica/
mus ſpūs & dogmata oīm. Hoc iudiciū̄ eſt publici
miniſterij in uerbo & officij externi, & maxime per/
tinet ad duces & præcones uerbi. Quo utimur, dū̄
infirmos in fide roboramus, & aduerſarios cō̄futa
mus. Hoc ſupra uocauimus externā ſcripturæ ſan
ctę claritatē. Sic dicimus. Scriptura iudice oēs ſpūs
in facie Eccl̄iæ eſſe ꝓbādos. Nam id oportet apud
Chriſtianos eſſe imprimis ratum atq; firmiſſimū̄.

Scripta

Scripturas ſanctas eſſe lucē ſpiritualē, ipō ſole lōge
clariorē, præſertim in ijs quæ ꝑtinēt ad ſalutē uł ne
ceſſitatē. Verꝝ, quia ī cōtrariū ꝑſuaſi ſumus iam du
dum, peſtilēti illo ſophiſtaꝝ uerbo. Scripturas eſſe
obſcuras & ambiguas, cogimur primū probare il-
lud ipſum primū principiū noſtrum, quo oīa alia
probanda ſunt, quod apud philoſophos abſurdum
& impoſſibile factu uideretur.

65 ¶Primus Moſes dicit Deut. 17. Si qua diffi-
cilis cauſa inciderit, eſſe adeundū locū, quē Deus
elegiſſet in nomen ſuū, atq; conſulendos ibidē ſa-
cerdotes, qui ſecuudū Legem domini iudicare illā
debeant ſecūdum legem domini (inquit) Quomo-
do autem iudicabunt, niſi Lex dn̄i ſit externe clariſ
ſima, qua illł ſatis fieret? alioqui ſatis erat dicere, iu-
dicabunt ſecū ſpiritū ſuum. Quin ſic habet in om̄i
adminiſtratione ꝑpłoꝝ, ut omnes oīm cauſæ per le
ges componant̄. Quō ꝟo componi poſſent, niſi le-
ges eſſent certiſſimæ, & ipā plane lumina in ꝑpło-
Si enim leges ſunt ambiguæ, & incertæ, nō ſolum
nullæ cauſæ expedirent̄, ſed nec illi mores certi cō
ſtarent. Cum ideo ferant̄ leges, ut mores ad certam
formam regulent̄, & cauſaꝝ quæſtiones definiant̄.
Oportet ergo id quod alioꝝ metrum & menſura
eſt, mł̄to certiſſimū & clariſſimū eſſe, quale eſt Lex.
Quod ſi ea lux & certitudo legum in prophanis po
litijs, ubi de temporalibus agitur & neceſſaria eſt,
& diuino munere cōcedit̄ toti mundo gratis. Quō
Chriſtianis ſuis ſcilicet electis, nō mł̄to maioris lu-
cis & certitudinis donaret leges & regłas, ſcd̄m q̄s
ſeſe & oēs cauſas dirigerēt atq; componerēt? cū tē-
poralia uelit a ſuis contemni. Si enim fœnū, qđ ho